

Seat No. _____

No. of Printed Pages: 03

[12]

SARDAR PATEL UNIVERSITY

Bachelor of Arts (Semester 5) Examination – 2022

UA05CSAN26: SANSKRIT

સંસ્કૃત વ્યાકરણ(સુબન્ત,તિડન્ત,કૃદન્ત,સન્ધિ), અર્થાવબોધ: ।

Date: 17th November 2022,

Time: 10.00 to 01.00 A.M.

Total: 70 Marks

પ્રશ્ન-૧ (અ) ટૂંકનોંધ લખો (કોઇપણ એક): (06)

(i) કૃદન્તનો અર્થ આપી તેના પ્રકારો આપો

(ii) વ્યાકરણનું મહત્ત્વ

(બ) માગ્યા પ્રમાણે રૂપ આપો: (08)

(i) દ્વિતીયા વિભક્તિ એકવચનના રૂપો આપો (કોઇપણ બે):

રામ, નદી, જગત્, અસ્મદ્

(ii) પંચમી વિભક્તિ એકવચનના રૂપો આપો (કોઇપણ બે):

યુસ્મદ્, પિતા, ભાનુ, કિમ્(પુ.લિંગ)

(iii) તૃતીયા વિભક્તિ એકવચનના રૂપો આપો (કોઇપણ બે):

તદ્(સ્ત્રીલિંગ), કવિ, માલા, રાજન્

(iv) ષષ્ઠી વિભક્તિ બહુવચનના રૂપો આપો (કોઇપણ બે):

સરિત્, વારિ, માતૃ, મતિ

(ક) રૂપ ઓળખાવો (કોઇપણ બે): (04)

ગુરવે, નદિભિઃ, વધ્વાઃ, વનાનિ

પ્રશ્ન-2. (અ) ટૂંકનોંધ લખો (કોઇપણ એક) (05)

(i) વ્યાકરણાધ્યયનનાં પ્રયોજનો લખો

(ii) સન્ધિના પ્રકારો આપો

Page.1

P.T.O.

(બ) માગ્યા પ્રમાણે રૂપ આપો:

(08)

(i) વર્તમાન કાળ તૃતીય પુરુષ બહુવચનના રૂપો આપો (કોઇપણ બે):

ગમ, કુપ, કથ, લિખ

(ii) હસ્તન ભૂતકાળ તૃતીય પુરુષ એકવચનના રૂપો આપો(કોઇપણ બે):

દશ, ની, પચ, ચુર

(iii) ભવિષ્યકાળ પ્રથમ પુરુષ એકવચનના રૂપો આપો (કોઇપણ બે):

કૃ, ચિન્ત, હન, દા,

(iv) આજાર્થ દ્વિતીય પુરુષ એકવચન ના રૂપો આપો (કોઇપણ બે):

જિ, પૂજ, પૃછ, બ્રૂ

(ક) રૂપ ઓળખાવો (કોઇપણ બે):

(04)

ચિન્તયામિ, કરવાણિ, દદ્મિ, ચોરયિષ્યતિ

પ્રશ્ન-3 (અ) માગ્યા પ્રમાણે રૂપ આપો:

(11)

(i) કર્તરિ વર્તમાન કૃદન્ત (કોઇપણ ત્રણ): પઠ, નમ, ભૂ, નશ, યાચ્

(ii) સમ્બન્ધક કૃદન્ત (કોઇપણ ત્રણ): દા, ની, સ્પૃશ, રચ, મુચ્

(iii) હેત્વર્થ ભૂતકૃદન્ત (કોઇપણ ત્રણ): ગમ, હન, કૃ, જિ, સ્થા

(iv) વિધ્યર્થકૃદન્ત (કોઇપણ બે): દશ, ચિન્ત, લિખ, ગમ,

(બ) રૂપ ઓળખાવો (કોઇપણ ત્રણ):

(06)

પાતુમ્ , હત્વા , કરણીય, અધિકૃત્ય, પશ્યન્

પ્રશ્ન 4 (અ) સંધિ છોડો-(કોઇપણ ચાર):

(04)

(૧૦) ગિરીશ, સસર્ષિ, મહેશ, પ્રત્યક્ષ, અચૈવ, જગદીશ

(બ) સંધિ કરો (કોઇપણ ચાર):

(04)

ને+અક, સઃ+અહમ, યદિ+અપિ, ને+અચન, મહા+આલય, સદ્+મતિ

(8) नीचे आपेल इकराने आधारे नीचे आपेला ओछपण पांच प्रश्नोना

(10)

संस्कृतमां उत्तर आपो:

भारतदेशस्य राजधानी देहली विश्वस्य अतिविशालासु नगरीषु गण्यते । एषा भारतस्य तृतीया बृहती नगरी वर्तते। दिल्लि इत्यपि विश्रुता इयं नगरी प्राचीनकाले हस्तिनापुरमिति ख्याता आसीत्। इन्द्रसभायामपि सभाजितानां भरतकुलोत्पन्नानां महीपालानां राजधानी अद्यतनीया देहली एव। मुगलवंशीयानां चक्रवर्तिनां तथा आङ्गलानामपि अधिकाराणां केन्द्रभूमिर्भूत्वा देहली अधुनापि भारतीयगणराज्यस्य राजधानीपदमलङ्करोति ।

यमुनातीरे परिविस्तृता देहलीदशाधिकक्रोशमितभूभागम् आक्रम्य अवतिष्ठते। ख्रिस्तपूर्व प्रथमशतकस्य मौर्याधिपेन छिलना छिल्लीति नामाङ्कितेयं नगरी तदनन्तरं दिल्ली बभूव। नगरीय पुराणवोपभागाभ्यां द्विधा विभक्ता । देहलीनगर्याः नासिकाभरणमिव चान्दनीचौकस्थानम् अत्र विराजते । पत्तनेऽस्मिन् लोहितदुर्गम्, कुतुबमीनार, जन्तर-मन्तर इण्डियागेट्, लक्ष्मीनारायण मन्दिरम् तीन मूर्तिभवनम्, विज्ञानभवनम्, मुगल वास्तुशिल्पम् अनुसृत्य विरचितानि भवनानि चेत्यसहस्रानि प्रेक्षणीयस्थानानि सुशोभन्ते । दिल्ल्यामेव भारतदेशस्य जीवननिरूपकं संसद्भवनमस्ति । अत्रैव उच्चतम् न्यायप्रदाता अत्युच्चन्यायालयो वर्तते ।

प्रश्नाः -

- (१) भारतदेशस्य राजधानी का ?
- (२) दिल्लीनगरी प्राचीनकाले केन नाम्ना ख्याता आसीत् ?
- (३) पुराकाले देहली केषाम् राजधानी आसीत् ?
- (४) कस्याम् नदीतीरे देहली अवतिष्ठते ?
- (५) ख्रिस्तपूर्वप्रथमशतके दिल्लीनगरी केन नाम्ना ख्याता ?
- (६) देहलीनगर्या नासिकाभरणमिव किम् स्थानम् विराजते ?
- (७) दिल्लीनगर्याम् कानि कानि प्रेक्षणीयस्थानानि सुशोभन्ते ?

—X—

